

SAK 26/2005

REGULERING AV TOBIS OG ØYEPÅL I 2006

1. SAMMENDRAG AV ENDRINGENE I FORHOLD TIL ÅRETS REGULERING

Fiskeridirektøren foreslår at tobisfisket holdes stengt i 2006. Det kan bli gitt adgang til et begrenset forsøksfiske på våren i samarbeid med Havforskningsinstituttet.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre reguleringsopplegget for øyepål i 2006.

2. RESSURSGRUNNLAGET

2.1. Tobis

Basert på de siste beregninger vurderer det internasjonale rådet for havforskning (ICES) bestanden av tobis til å ha sviktende reproduksjonsevne. Gytebestanden i 2005 er beregnet til å være 264 000 tonn. Gytebestanden var like over kritisk gytebestandsnivå (B_{lim} 430.000 tonn) i 2003, men falt til under B_{lim} i 2004 på grunn av historisk lav rekruttering i 2002. På grunn av manglende definisjon av referansepunkt av høstingsgraden (F) er det ikke mulig å karakterisere denne. Fiskedødeligheten i 2003 og 2004 var på langtidsgjennomsnittet.

Forvaltningen av tobisfisket i 2006 bør sikte mot gjenoppbygging av gytebestanden i 2006 til et nivå der den har god reproduksjonsevne og som med stor sikkerhet er over det kritiske gytebestandsnivået (B_{lim}).

ICES anbefaler at fisket holdes stengt inntil man har fått informasjon om at gytebestanden er gjenoppbygget til et nivå over B_{pa} (600.000 tonn) innen 2007. Slik informasjon kan man få ved hjelp av forskningstokt i desember 2005 og ved hjelp av forsøksfiske i april 2006 i følge ICES.

2.2. Øyepål

Basert på de siste beregninger vurderer det internasjonale rådet for havforskning (ICES) bestanden av tobis til å ha sviktende reproduksjonsevne. Gytebestanden i 2005 er beregnet til å være 59.000 tonn, som er det laveste som er registrert noensinne. Gytebestanden var like over kritisk gytebestandsnivå (B_{lim} 90.000 tonn) i 2003, men falt til under B_{lim} i 2004.

Reduksjonen i SSB fortsatte i 2005. På grunn av manglende definisjon av referansepunkt av høstingsgraden (F) er det ikke mulig å karakterisere denne. Fiskedødeligheten i 2004 var historisk lav i forhold til historisk gjennomsnitt, $F=0,15$ mot $F=0,71$.

ICES anbefaler at fisket holdes stengt inntil man har fått informasjon om at gytebestanden er gjenoppbygget til et nivå over B_{pa} (150.000 tonn) innen 2007.

Rekrutteringen var lav i 2002 og falt ytterligere til et historisk lavt nivå i 2003 og 2004. Estimer for rekrutteringen i 2005 indikerer at denne er over gjennomsnittlig årsklasse.

Prognoser indikerer derfor at ved en fortsatt stopp i fiskeriet vil gytebestanden kunne være over B_{pa} (150.000 tonn) i 2007.

3. GENERELLE TILTAK FOR Å FORBEDRE BESKATNINGSMØNSTERET I INDUSTRITRÅLFISKET

Utviklingen i industritrålfisket er bekymringsfull. Dette gjelder både fisket etter tobis, samt industrifisket etter øyepål og kolmule. Det har i lang tid pågått et arbeid for å vurdere mulige tiltak, bl.a stenging av områder hvor en erfaringsmessig har hatt store problemer med fiske på yngel av konsumfisk. Som kjent ble det den

21. juni 2001 inngått en intensjonsavtale mellom Norge og EU som mellom annet innebar stenging av Patchbanken for fiske etter tobis, øyepål og kolmule.

Egersundbanken ble stengt i løpet av 2005. Dette er en permanent stengning i perioden desember – juni. Dersom det viser seg at innblandingsproblemene er for store også resten av året i forhold til målsettingen om et bedre beskatningsmønster og totalforvaltningen i Nordsjøen, vil Fiskeridirektøren foreslå å utvide den stengte perioden av området.

Fiskeridirektøren vil understreke viktigheten av samarbeid mellom Norge og EU for å forbedre beskatningsmønsteret i industritrålfisket i Nordsjøen og Skagerrak.

4. REGULERINGEN AV TOBIS

Reguleringsforskriften for tobis (J-67 2005) har også i 2005 regulert fisket av tobis i Nordsjøen med en begrensning i perioden for når fisket kunnet foregå. Frem til 2003 var denne perioden mars-oktober. I 2004 ble perioden forkortet med to måneder (april – september). I 2005 ble denne perioden ytterligere forkortet til 1. april – 23. juni.

4.1. Norsk fangst av tobis de senere år

I EU-sonen i Nordsjøen kunne norske fartøy fiske inntil 5.000 tonn i 2005. Hvert fartøy var regulert med en maksimalkvote på 600 tonn. Norske fiskere fisket 3.612 tonn i EU sonen og 22.274 tonn i norsk økonomisk sone (NØS) i 2005. EU hadde en kvote på 10.000 tonn tobis i NØS i 2005, mens Færøyene for første gang ikke hadde anledning til å fiske tobis i NØS i år.

Tabellen under viser fangstutvikling og utviklingen i antall norske deltakende fartøy i Norges økonomiske sone og EU-sonen for perioden 1997 – 2005:

Tabell 1: *Utvikling i fangst og deltakelse i NØS og EU sonen 1995 – 2005 (tonn).*

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
NØS	349.400	335.400	159.600	107.100	172.900	118.900	24.541	22.274	13.730
EU-sonen	1.300	8.000	28.000	11.900	14.500	57.000	5.100	26.393	3.612
Totalt	350.700	343.400	187.600	119.000	187.400	175.900	29.641	48.667	17.342
% EU-sonen	0,4%	2,3%	14,9%	10%	7,7%	32,4%	17,2%	54,2%	20,8 %
Antall fartøy	57	71	56	67	57	58	47	38	22

I tidsperioden som er illustrert ved hjelp av tabell 1 ser man at toppårene i tobisfisket var i 1997 og 1998 hvor det ble fisket ca. 350.000 tonn. I 1998 deltok hele 71 fartøy i fisket. Også 2000 skiller seg ut vedrørende antall deltakende fartøy. Dette året var det svært godt fiskeri de første månedene, noe som kan ha medført at flere fartøy bestemte seg for å delta i fisket, med håp om en like god sesong som årene 1997 og 1998. De tre siste årene har vært svært dårlige fangstår for tobis. Deltakelsen i fisket er redusert til 22 fartøy i 2005.

Nedgangen i bestanden de siste årene har vært størst i NØS. Dermed har adgang til EU-sonen blitt viktigere for det norske tobisfisket enn tidligere (tabell 1). En endret flåtestruktur har ført til større og mer fangsteffektive fartøy som har bedre forutsetninger for å fiske i EU-sonen.

Tabellen under viser fangstutviklingen fordelt på perioder, i årene 1996 – 2005.

Tabell 2: *Norsk fangst (tonn) fordelt på perioder i årene 1996 – 2005*

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Totalt
Før 15. april	3.499	45.468	31.548	17.369	19.711	6.958	18.628	340	728	16	144.265
15.4.-30.6.	102.119	209.588	197.450	86.716	96.874	50.760	156.638	20.138	40.160	17.326	977.770
Etter 30. juni	55.084	95.617	114.375	83.504	2.429	129.690	673	9.163	7.780	-	498.315
Totalt	160.702	350.673	343.373	187.589	119.014	187.408	175.939	29.641	48.668	17.342	1.620.349
% 15/4-30/6	64%	60%	58%	46%	81%	27%	89%	68%	83%	100%	60%

Man kan se av tabell 2 at i de fleste årene utgjør fangsten i perioden 15. april til 1. juli størstedelen av den totale fangsten. Av biologiske årsaker vil det være gunstigst å ha dette som fangstperioden for et eventuelt tobisfiske. Vi utnytter da vekstpotensialet for tobisen tidlig på året, samtidig som vi stopper et mulig yngelfiske i andre halvår.

4.2. Forslag til regulering av tobis i 2006

Basert på tilrådingen fra ICES legger Fiskeridirektøren til grunn at det er behov for strengere reguleringer av fisket etter tobis i Norges økonomiske sone i 2006. Fiskeridirektøren foreslår derfor at det innføres et forbud mot å drive tobisfiske i 2006.

Fiskeridirektøren foreslår at tobisfisket holdes stengt i 2006.

Fiskeridirektøren vil påpeke at det er behov for å kartlegge bestandsutviklingen av tobis i 2006. Havforskningsinstituttet bør derfor gis anledning til å koordinere et forskningsbasert fiske etter tobis i et begrenset tidsrom i 2006. Fiskeridirektøren vil foreslå at et slikt opplegg gjennomføres innenfor et tidsrom på tre uker på våren. Da en antar at interessen for å delta i et slikt prosjekt vil være på omtrent samme nivå som deltakelsen i tobisfisket inneværende år, vil Fiskeridirektøren foreslå åpen påmelding. Fiskeridirektoratet vil på et senere tidspunkt komme tilbake med nærmere retningslinjer for gjennomføringen av prosjektet, herunder spørsmål om fartøyenes særlige oppgaver med hensyn til prøvetaking, registreringer, rapporteringsplikt, tilrettelegging om bord for forskere og observatører mv.

Fiskeridirektøren foreslår at Fiskeridirektoratet gis fullmakt til å gjennomføre et forskningsbasert fiske etter tobis i en periode på inntil tre uker i 2006.

Fiskeridirektøren gis fullmakt til, i samarbeid med Havforskningsinstituttet, å fastlegge det nærmere innholdet i prosjektet, herunder bestemme tidsrom og fastsette nærmere retningslinjer for prosjektets gjennomføring.

5. REGULERINGEN AV FISKET ETTER ØYEPÅL I 2006

Tabellen under gir en oversikt over norsk fiske av øyepål de siste 10 årene. Som vi ser har øyepålfisket foregått nesten utelukkende i NØS. Størstedelen av fisket har dessuten foregått i Nordsjøen (85 %).

Tabell 3: Oversikt over norsk øyepålfiske.

År	Totalt	NØS	Herav i Nordsjøen	EU-sonen
1996	103 126	102 761	89 815	365
1997	47 032	47 032	39 006	-
1998	27 293	26 646	21 342	647
1999	51 124	51 025	44 742	99
2000	52 912	52 912	48 095	0
2001	27 123	27 123	17 158	-
2002	25 995	25 995	23 753	-
2003	12 409	12 409	11 386	-
2004	7 498	7 495	4 991	3
2005	150 ¹	150	147	-

¹ Pr 23. oktober 2005

Vi ser dessuten at fisket har blitt kraftig redusert de siste årene på grunn av svikt i bestanden. I 2005 ble det innført et forbud mot direkte fiske av øyepål, noe som også gjenspeiles i tabellen over.

Som nevnt over sier ICES at ved en fortsatt stopp i fisket, så kan gytebestanden vokse til over B_{pa} i 2007. Vi vil dermed kunne se en klar effekt av de reguleringstiltak som Norge og EU har innført. Om ICES sin prediksjon stemmer vil en kunne forvente at øyepålfisket kan åpnes igjen i 2007.

Fiskeridirektøren foreslår at øyepålfisket holdes stengt i 2006.